

درخت زبان گنجشک

نام‌های دیگر: در گونه‌های مختلف لسان العصفور- لسان العصافیر- دردار- وان- وند- ونو- بناو- بنو- بینو- نباوج- اهر- قوش دیلی- تلک- تلکوچی- خوش تباخ.

Frene Frene Commun- Ashtree- Common ash- European ash -

مشخصات: زبان گنجشک دارای چند گونه است. به‌طور کلی درختی است از خانواده Oleaceae جنس Fraxinus ، متوسط القامت با جوانه‌های سیاه‌رنگ، پوست تنه آن خاکستری تیره و برگ‌های آن شانه‌ای مرکب دارای 15-9 برگچه بیضی‌شکل و کمی نوک‌دار با دندانه‌های ریز، پشت برگ‌ها صاف و عاری از کرک است. گل‌های آن به رنگ قرمز مایل به قهوه‌ای و معمولاً قبل از برگ‌ها در بهار ظاهر می‌شود.

میوه آن خوشه‌ای و هر میوه دارای بال بیضی‌شکل، انتهای آن تیز ولی قاعده آن قوسی و در آن یک دانه قرار دارد، هر دانه باریک و طویل و شبیه به زبان گنجشک و قهوه‌ای‌رنگ. این درخت در نواحی معتدل زمین می‌روید.

اسرار گیاهان دارویی، ص: 573

برگ زبان گنجشک

ترکیب شیمیایی: گلوکوزیرفراکسین یا فراکسوزید- مانیت- اینوزیت- کوئرستین- دکستروز- مالیک‌اسید- صمغ- تانن- اسانس.

خواص درمانی: بیست و پنج تا سی گرم از آن را نیم لیتر آب جوش دم کنید و آب صاف‌کرده آن را هر صبح و عصر هر بار یک فنجان بنوشید، معرق و ملین و مسهل است، ادرار را زیاد می‌کند و برای درمان ورم کلیه و شن یا سنگ کلیه و مثانه و استسقاء بکار می‌رود، تب‌های دایره‌ای را درمان می‌کند، برای درمان نقرس و روماتیسم مفید است.

تخم زبان گنجشک

نام دیگر: حب الوز.

خواص درمانی: 1- پنج مثقال آن را نیم کوب کنید و در یک لیتر آب بجوشانید و آب صاف‌کرده آن را هر نیم ساعت یک قاشق مرباخوری بنوشید، لکنت زبان را درمان می‌کند.

2- اگر 5 مثقال از نیم کوب‌کرده آن را در یک لیتر آب بجوشانید و قبل از هر غذا یک فنجان از آب صاف‌کرده آن را بنوشید، برای افزایش ترشح ادرار و رفع ورم کلیه و خرد کردن سنگ کلیه و سنگ مثانه مفید است. ورم و درد شصت پا یا نقرس و روماتیسم را درمان می‌کند، برای تقویت

اعضای تناسلی و تحرکی و ازدیاد نیروی جنسی زن و مرد مؤثر است، درد پهلو و درد تهیگاهی که از رطوبات اطراف و اعصاب باشد را معالجه می‌کند.

3- در زنان نازا که تخمدان‌های آنان سالم است و عمل تخمک‌سازی به حال طبیعی انجام می‌شود اما کیسه رحم آنان به عللی آمادگی پرورش جنین را ندارد و یا لوله‌های اویدوکت که تخمک از آنها به رحم می‌آید ناراحتی‌هایی دارد، می‌توانند پودر مغز آن را بعد از ظهر بخود برگیرند. امکان باردار شدن در آنان افزایش می‌یابد.

تذکر: تخم زبان‌گنجشک برای افراد گرم‌مزاج مضر است.

مصلح آن: گشنیز می‌باشد.

پوست درخت زبان‌گنجشک

ترکیب شیمیایی: اسانس - صمغ - تانن - مالیک‌اسید - مانیت - اینوزیت - دکستروز - کوئرستین - گلوکوزیدفراکسین یا فراکسوزید و فراکسی‌نین.

خواص درمانی: سی تا چهل گرم از آن را نیم‌کوب کنید و در یک لیتر آب پنج دقیقه بجوشانید و هر

اسرار گیاهان دارویی، ص: 574

روز سه دفعه هر بار یک فنجان از آب صاف‌کرده آن را قبل از غذا بنوشید. تونیک و اشتهاآور و تب‌بر و خلط‌آور و نرم‌کننده سینه است.